

Αθήνα, 17/02/2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ταχ.Δ/νση: Κοραή 4, Αθήνα, 10565

Πληροφορίες: Η. Κιούση

Τηλ.: 2103278148

e-mail: yfypourgou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. στην υπ' αριθμ. 2875/25-1-2025 ερώτηση βουλευτών του κόμματος ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ με θέμα την υλοποίηση των συστάσεων του ΟΗΕ για την εξάλειψη των διακρίσεων.

Σχετικά με τα αναφερόμενα στην υπ' αριθμ. 2875/25.1.2025 ερώτηση, σας παραθέτουμε τα εξής:

Στις 3 και 4 Δεκεμβρίου 2024 πραγματοποιήθηκε στην έδρα του ΟΗΕ στη Γενεύη η αξιολόγηση της Ελλάδας από την Επιτροπή για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων του ΟΗΕ, αναφορικά με την υλοποίηση της Διεθνούς Σύμβασης για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων. Η αξιολόγηση έλαβε χώρα κατά την 114^η Σύνοδο της Επιτροπής και κατόπιν της υποβολής της [23ης και 24ης Εθνικής Έκθεσης](#) για την υλοποίηση των διατάξεων της Σύμβασης. Η διαδικασία της εξέτασης-αξιολόγησης των χωρών λαμβάνει χώρα ενώπιον της [Επιτροπής για την Εξάλειψη του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας](#) (CERD) του ΟΗΕ στην έδρα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Γενεύη.

Η Σύμβαση έχει κυρωθεί με νομοθετικό διάταγμα από το Ελληνικό κράτος ήδη από το 1970 (Ν.Δ. 494/1970). Κατ' εκτέλεση της Σύμβασης ψηφίστηκε ο Ν. 927/1979, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα (ο λεγόμενος αντιρατσιστικός νόμος).

Την προετοιμασία και το συντονισμό της διαδικασίας ανέλαβε, το Υπουργείο Εξωτερικών μαζί με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (ΥΚΟΙΣΟ), λόγω αρμοδιότητας για το θέμα του ρατσισμού. Για τη συμμετοχή στην αξιολόγηση συγκροτήθηκε 29μελής Αντιπροσωπεία από τα αρμόδια Υπουργεία με επικεφαλής τη

Γενική Γραμματέα Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κα Κατερίνα Πατσογιάννη.

Αντιλαμβανόμαστε πλήρως το μέγεθος και τη σπουδαιότητα της Διεθνούς Σύμβασης για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων. Η Σύμβαση απαγορεύει ρητώς τις φυλετικές διακρίσεις και υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να λαμβάνουν κάθε απαιτούμενο μέτρο για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στον ατομικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό τομέα, ενώ από την άλλη πλευρά οι φυλετικές διακρίσεις εξακολουθούν να διαβρώνουν τα θεμέλια της ειρήνης και της ασφάλειας, τροφοδοτώντας συγκρούσεις, ανισότητες και αδικίες. Υπογραμμίζεται αρχικά ότι στις καταληκτικές της παρατηρήσεις που δημοσιεύτηκαν στις 24/12/2024, η Επιτροπή αναγνωρίζει τα πολύ θετικά βήματα και τις νομοθετικές, θεσμικές και πολιτικές πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, όπως μεταξύ άλλων:

- Την υιοθέτηση της εθνικής στρατηγικής για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, το 2022,
- Την ψήφιση του Ν. 4960/2022 σχετικά με το εθνικό σύστημα επιτροπείας και το πλαίσιο για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου
- Την ψήφιση του Ν. 4779/2021 για την απαγόρευση των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων ενημέρωσης να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή εγκλήματα μίσους για λόγους φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, καταγωγής και άλλους λόγους
- Την ψήφιση του Ν. 4780/2021 για την ενίσχυση και αναβάθμιση της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σύμφωνα με τις αρχές για το καθεστώς των εθνικών θεσμών για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (αρχές των Παρισίων),
- Την υιοθέτηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία
- Την ψήφιση του Ν. 4662/2020 για την ενίσχυση του Συνηγόρου του Πολίτη, ο οποίος ορίζεται ως ο εθνικός μηχανισμός διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας από υπαλλήλους των αρχών επιβολής του νόμου,
- Την έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2019-2023 για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία και αποκατάσταση των θυμάτων,
- Την ψήφιση του Ν. 4619/2019, που τροποποιεί τον Ποινικό Κώδικα, σχετικά με την αναγνώριση των ρατσιστικών κινήτρων ως επιβαρυντικών περιστάσεων και την κατάργηση των διατάξεων που ποινικοποιούν τη βλασφημία.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που έχει πλέον και το χαρτοφυλάκιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πέραν της ισότητας των φύλων, δεσμεύεται ότι θα μελετήσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, τις καταληκτικές παρατηρήσεις της Επιτροπής CERD του ΟΗΕ, θα φροντίσει για την ευρεία διάχυσή τους και θα τις χρησιμοποιήσει ως οδηγό για τη βελτίωση υφιστάμενων και τη χάραξη νέων πολιτικών. Για το σκοπό αυτό, θα αναζητήσει συνέργειες και την ευρύτερη δυνατή συναίνεση και σύμπραξη όλων των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η καταπολέμηση των διακρίσεων, του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας είναι ζήτημα δημοκρατίας και κοινωνικής δικαιοσύνης που αφορά οριζόντια ολόκληρη την κοινωνία.

Πιο συγκεκριμένα επί της σύστασης υπ' αριθμ. 13, θέτουμε υπόψη του Σώματος τα εξής:

Ο νόμος 5107/2024 (Α' 64/1-5-2024) πρωτοβουλίας του ΥΚΟΙΣΟ, επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη δομή και τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 27 του νόμου, το Συμβούλιο μεταφέρεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του νεοσύστατου Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Η μεταφορά αυτή στοχεύει στην ενίσχυση του ρόλου του Συμβουλίου, το οποίο είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό πολιτικών πρόληψης και καταπολέμησης του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας, την επίβλεψη της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας και τη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων.

Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται:

- η εκπόνηση Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας,
- ο σχεδιασμός πολιτικών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας, με στόχο την προστασία ατόμων και ομάδων που στοχοποιούνται λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, καταγωγής, κοινωνικής προέλευσης, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου, και
- η προώθηση δράσεων εμπλεκόμενων φορέων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου, καθώς και η ενίσχυση της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών σε αυτά τα ζητήματα.

Το Συμβούλιο κατά το προηγούμενο έτος (2024) έχει ήδη συνεδριάσει 4 φορές. Η τελευταία εξ αυτών πραγματοποιήθηκε με Πρόεδρο τη Γενική Γραμματέα Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την 10η Δεκεμβρίου 2024, Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ημέρα ύψιστης σημασίας για το ΥΚΟΙΣΟ, καθώς αυτήν την ημέρα, το 1948, υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η συνεδρίαση αυτή ήταν η πρώτη ανοικτή συνεδρίαση του Συμβουλίου που υλοποιήθηκε με τον εξής διττό στόχο:

-την ενίσχυση της προβολής του Συμβουλίου στο ευρύτερο κοινό

-τη διαβούλευση με τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών ενόψει της εκπόνησης του 2ου Σχεδίου Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας.

Η ημερήσια διάταξη περιλάμβανε την παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης, τις τρέχουσες προκλήσεις για την καταπολέμηση του ρατσισμού καθώς και τις προτεραιότητες και προτεινόμενες δράσεις με τοποθετήσεις των μελών του Συμβουλίου. Στους κύριους ομιλητές συμμετείχαν εκπρόσωποι: του Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας, της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες και του Συνηγόρου του Πολίτη.

Το Εθνικό Συμβούλιο κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας σε συνεργασία με το ΥΚΟΙΣΟ έχει θέσει για το 2025 τους εξής επιπλέον στόχους:

- Την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου οδηγού για τη δημόσια διοίκηση σχετικά με την αντιμετώπιση των ρατσιστικών εγκλημάτων.
- Την ανατύπωση του οδηγού για τα δικαιώματα των θυμάτων ρατσιστικών εγκλημάτων, που έχει αναγνωριστεί ως βέλτιστη πρακτική από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI), με κυκλοφορία 2.500 αντιτύπων. Η εν λόγω δημοσίευση έχει αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμη για την ενημέρωση και υποστήριξη των θυμάτων ρατσιστικού εγκλήματος, συνεισφέροντας σημαντικά στην αντιμετώπιση των περιστατικών αυτών και στην ενδυνάμωση των θυμάτων. Η διάθεση του οδηγού σε ευρύ φάσμα επαγγελματιών και θυμάτων είναι κρίσιμη για την ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας.

Όσον αφορά στην ενίσχυση των δράσεων και την ανάπτυξη ικανοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, το ΥΚΟΙΣΟ έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση για μια διετία με σκοπό την καταπολέμηση της μισαλλοδοξίας, του ρατσισμού και των διακρίσεων. Η πρωτοβουλία αυτή θα προωθήσει επίσης τη συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών και της κοινωνίας των πολιτών, εστιάζοντας σε τρεις αλληλένδετους άξονες:

α) Τη βελτίωση της πρόσβασης των θυμάτων σε πληροφορίες και υπηρεσίες μέσω μιας πλατφόρμας σε 10 γλώσσες, η οποία αναμένεται να ενημερώσει 10.000 θύματα σε 2 χρόνια. Η πλατφόρμα θα παραδοθεί σε μέλος του Εθνικού Συμβουλίου για να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

β) Τη βελτίωση των δεξιοτήτων των δημόσιων λειτουργών και των δυνατοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου για τη σύνταξη του 2ου Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (2025-2028), με εκτιμώμενο αριθμό συνεργαζόμενων φορέων που ανέρχεται στους 150.

γ) Την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού μέσω μιας εθνικής εκστρατείας ενημέρωσης, με εκτιμώμενη απήχηση σε 100.000 άτομα.

Παράλληλα, συναφώς με τα διαλαμβανόμενα στις συστάσεις της Επιτροπής CERD, πρέπει να αναφερθεί ότι το ΥΚΟΙΣΟ είναι επισπεύδον Υπουργείο για τις δύο νέες Οδηγίες της ΕΕ που υιοθετήθηκαν το 2024 στον τομέα της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών στην απασχόληση και την εργασία, καθώς και σχετικά με τα πρότυπα για τους φορείς ισότητας: α. Οδηγία 2024/1500 στον τομέα της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης και β. Οδηγία 2024/1499 σχετικά με πρότυπα για τους φορείς ισότητας στον τομέα της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, της ίσης μεταχείρισης προσώπων στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, της ίσης μεταχείρισης γυναικών και ανδρών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών. Οι Οδηγίες αυτές είναι τα πρώτα διεθνή, νομικά δεσμευτικά πρότυπα για Φορείς Ισότητας (στο εθνικό μας πλαίσιο ο Συνήγορος του Πολίτη) αποτελώντας ένα σημαντικό βήμα για την καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για την ίση μεταχείριση, την προστασία των θυμάτων και τη διασφάλιση περισσότερο ισότιμων κοινωνιών. Τα πρότυπα λειτουργίας που μνημονεύονται στις οδηγίες αφορούν την αποστολή (mandate), την ανεξαρτησία, τους πόρους, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των Φορέων Ισότητας, ώστε (1) να συμμετέχουν στην πρόληψη των διακρίσεων και σε δράσεις ευαισθητοποίησης και (2) αντιμετωπίζουν υποθέσεις διακρίσεων και να παρέχουν στήριξη και βοήθεια στα θύματα.

Η διαδικασία συγκρότησης ομάδας εργασίας που θα επεξεργαστεί σχέδιο νόμου για την ενσωμάτωση των εν λόγω οδηγιών βρίσκεται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί στο αμέσως προσεχές διάστημα.

Το Υπουργείο μας θα προχωρήσει άμεσα στην ευρεία διάχυση των καταληκτικών παρατηρήσεων προς τη Βουλή των Ελλήνων, την κεντρική, περιφερειακή και τοπική διοίκηση (υπουργεία, δημοτικές και περιφερειακές αρχές), το δικαστικό σώμα, την

κοινωνία των πολιτών (κοινωνικοί εταίροι, μη κυβερνητικές οργανώσεις), την ακαδημαϊκή κοινότητα. Σχετικό δελτίο τύπου με παραπομπή και στο υλικό της αξιολόγησης της χώρας έχει αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΥΚΟΙΣΟ, ενώ είναι σε εξέλιξη η διαδικασία μετάφρασης των καταληκτικών παρατηρήσεων στα ελληνικά, η οποία θα ολοκληρωθεί το α' δεκαήμερο του Φεβρουαρίου 2025. Αμέσως μετά θα ακολουθήσει η ενημέρωση όλων των συναρμόδιων φορέων.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -ΠΑΛΙΟΥΡΑ